

چرا یمن برای عربستان اهمیت دارد؟

از نگاه مقامات سعودی چنین مرز گسترده‌ای به عنوان نقطه اصلی نفوذ عناصر افراط‌گرایی و تروریستی مانند القاعده به داخل عربستان ارزیابی می‌شود در این زمینه کفایت به فهرست بازداشت شدگان در گوانتانامو نگاه کرد که یمن زمینه استخدام پر رونقی برای القاعده را دارد.

به گزارش آران نیوز: در نگاه ریاض شیعیان یمن آخرین حلقه از هلال شیعی هستند و پیروزی آنها به مثابه فروپاشی کامل دکترین امنیتی قدرت اول منطقه حتی قدرت هژمونیک عربستان در شبه جزیره و تهدیدی علیه تمامیت ارضی آنهاست.

من پس از عربستان سعودی، بزرگترین و پرجمعیت‌ترین کشور در شبه جزیره عربستان است و وجود جمعیت ۳۵ درصدی شیعه در یمن از سوی عربستان به مثابه پایگاهی برای نفوذ ایران در یمن به شمار می‌رود و عربستان نگران این موضوع هست که دسترسی و حضور ایران در یمن می‌تواند برای نظم سنی مورد نظر ریاض مخاطره آمیز باشد؛ بویژه آنکه مرز مشترک یمن با عربستان سعودی به طول ۱۷۷۰ کیلومتر مربع است.

از نگاه مقامات سعودی چنین مرز گسترده‌ای به عنوان نقطه اصلی نفوذ عناصر افراط‌گرایی و تروریستی مانند القاعده به داخل عربستان ارزیابی می‌شود در این زمینه کفایت به فهرست بازداشت شدگان در گوانتانامو نگاه کرد که یمن زمینه استخدام پر رونقی برای القاعده را دارد.

اکثریت بزرگی از ۸۰۰ زندانی که در ارزیابی اخیرا منتشر شده، یمنی بودند. در دهه ۱۹۹۰ نیز بسیاری از محافظان اسامه بن لادن از یمن استخدام شدند. به همین دلیل پس از حادثه ۱۱ سپتامبر به این سو عربستان ضمن ایجاد نرده و حفاظ در بخش‌هایی از مرزهای خود با یمن، سرمایه‌گذاری‌های بسیاری برای توسعه و پیشرفت این کشور انجام داده است؛ بنابراین حمایت نظامی و مالی از دولت مرکزی یمن نه تنها عاقلانه بلکه ضروری و استراتژیک است زیرا مستقیما با امنیت ملی عربستان ارتباط دارد.

در نگاه غرب، ایران با کنترل یمن از طریق حوثی‌ها ضمن افزایش نفوذ استراتژیک و منطقه‌ای خود، بر دولت‌های غربی و عربستان فشار وارد می‌کند تا مواضع او را در سوریه و عراق بپذیرند چیزی که مطلوب محور عربی-غربی نیست زیرا از نگاه آن‌ها حوثی‌ها نیروهای های ایران در یمن هستند و ایران یک تهدید ژئوپولیتیکی بیرونی است.

به زعم عربستان، پس از سقوط رژیم پهلوی در ایران، خلأ قدرت ژئوپولیتیکی در منطقه ایجاد و زمینه بازیگری عربستان در قامت قدرت اول منطقه ای فراهم شد، اما انقلاب اسلامی تحقق دکترین مذکور را با مانع بزرگی مواجه کرد. از این رو، عربستان با زدن برچسب شیعی به انقلاب اسلامی و انجام اقدامات مختلف تلاش کرده است آن را مهار کند.

ابتدا در جنگ عراق علیه ایران، با هدف فرسایشی کردن جنگ به کمک عراق شتافت. با پایان جنگ، بازسازی داخلی و قدرتمندتر شدن ایران و فعالیت به عنوان بازیگر مهم منطقه، عربستان در قالب بازی با حاصل جمع جبری صفر، تثبیت موقعیت ایران در عراق، لبنان، سوریه، بحرین و یمن به گمان آن‌ها هلال شیعی را به منزله تهدیدی حیاتی علیه خود تلقی کرد و شدیدتر از گذشته به مقابله با آن پرداخت.

از نگاه عربستان، شیعیان یمن آخرین حلقه از هلال شیعی هستند و پیروزی آنان به مثابه فروپاشی کامل دکترین امنیتی قدرت اول منطقه حتی قدرت هژمونیک این کشور در شبه جزیره و تهدیدی علیه تمامیت سرزمینی این کشور به شمار می‌آید.

شاید به همین دلیل است که علیرغم انتقادات بین المللی و رسانه‌ای شدید علیه عربستان به خاطر ماجرای قتل خاشقچی و نیز فجایع انسانی و جنایت جنگی در یمن، آمریکا هم چنان عربستان را شریک امنیتی فوق العاده مهم در خاورمیانه به شمار می‌آورد.

بنابراین می‌توان گفت برخلاف بسیاری از کشورهای عربی که نفت عامل اهمیت آن‌هاست در یمن نه به خاطر منابع نفتی ناچیز، بلکه بیش‌تر به دلیل اهمیت ژئوپولیتیکی و ژئواستراتژیکی موقعیت جغرافیایی آن است که نظر سایر کشورها را همواره به خود معطوف کرده است. دسترسی به تنگه باب المندب و آب‌های دریایی اهمیت این کشور را برای عربستان و غرب چند برابر کرده است.

خلیج عدن در جنوب یمن، بندر مهمی در تقاطع یکی از شلوغ‌ترین خطوط دریایی در جهان واقع شده است. در دوران بریتانیای استعماری از این خلیج به عنوان ایستگاه ذغال سنگ برای کشتی‌های تجاری بریتانیا استفاده میشد.

عبور روزانه میلیون‌ها بشکه نفت، تردد کشتی‌های تجاری و گردشگری به سوی کانال سوئز و پالایشگاه عربستان در یمن و سپس ورود کشتی‌های نفت‌کش و تجاری به آب‌های آزاد به مقصد کشورهایی هم چون چین و اروپا حساسیت ویژه نسبت به خلیج عدن و تنگه باب المندب ایجاد کرده است.

وجود دزدی دریایی توسط سومالیایی‌ها نیز اهمیت ثبات و امنیت در یمن به طور عام و خلیج عدن و تنگه باب المندب به طور خاص را چند برابر می‌کند.

غربی‌ها به این نکته دقت می‌کنند که وجود بی ثباتی و ناامنی در مرز یکی از غول‌های نفتی جهان ممکن است که هزینه‌های هنگفتی را برای آن‌ها در پی داشته باشد، براساس آمار عربستان با تولید روزانه ۱۱ میلیون بشکه نفت در روز سهم بسیار مهمی

در بازار نفت و انرژی جهان بازی می کند زیرا اکثر مشتریان نفتی این کشور، کشورهای توسعه یافته غربی و نیز کشورهای در حال رشد مانند چین و برخی دیگر از کشورهای حوزه شرق آسیا است.

در یک جمع بندی نهایی می توان موارد فوق را اینگونه بیان کرد که اهمیت یمن برای عربستان و غرب عبارت است از جلوگیری از نفوذ ایران و قدرت یابی حوثی ها و نظم شیعی در یمن، اطمینان از ثبات و امنیت در یمن به عنوان حیاط خلوت عربستان، مقابله و جلوگیری از نفوذ القاعده به داخل مرزهای عربستان با توجه به وجود مرزهای مشترک وسیع.

از نظر غرب عربستان یکی از گول های نفتی در بازار انرژی است که نقش آن در تنظیم بازار نفت و عرضه و تقاضا و به طور کلی نظم اقتصاد بین الملل حیاتی است. به همین دلیل هرگونه بی ثباتی در جوار مرزهای آن مساوی با به خطر افتادن نظم سیاسی و اقتصادی جهانی است.

به گزارش مهر، هم چنین وجود تنگه استراتژیک باب المندب و خلیج عدن بواسطه موقعیت راهبردی آن در مسیر خطوط کشتیرانی بین المللی و تجاری و نیز اتصال به آفریقا اهمیت یمن را برای عربستان و قدرت های جهانی و غربی چنر برابر کرده است.